

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. decembra 2013*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Smernice 90/619/EHS a 92/96/EHS — Životné poistenie — Právo na odstúpenie od zmluvy — Neinformovanie o podmienkach uplatnenia tohto práva — Zánik práva na odstúpenie od zmluvy rok po zaplatení prvého poistného — Súlad so smernicami 90/619/EHS a 92/96/EHS“

Vo veci C-209/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Nemecko) z 28. marca 2012 a doručený Súdnemu dvoru 3. mája 2012, ktorý súvisí s konaním:

Walter Endress

proti

Allianz Lebensversicherungs AG,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet a M. Berger (spravodajkyňa),

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 24. januára 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- W. Endress, v zastúpení: J. Kummer, Rechtsanwalt,
- Allianz Lebensversicherungs AG, v zastúpení: J. Grote a M. Schaaf, Rechtsanwälte,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: G. Braun a K.-P. Wojcik, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. júla 2013,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 15 ods. 1 prvého pododseku druhej smernice Rady 90/619/EHS z 8. novembra 1990 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa životného poistenia, ktorou sa stanovujú opatrenia na uľahčenie účinného výkonu slobodného poskytovania služieb a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 79/267/EHS [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 30, s. 50), zmenenej a doplnenej smernicou Rady 92/96/EHS z 10. novembra 1992 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa životného poistenia, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 79/267/EHS a 90/619/EHS (tretia smernica o životnom poistení) [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 360, s. 1; ďalej len „druhá smernica o životnom poistení“), v spojení s článkom 31 ods. 1 tretej smernice o životnom poistení.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom Endressom a spoločnosťou Allianz Lebensversicherungs AG (ďalej len „Allianz“), ktorého predmetom je odstúpenie pána Endressa od zmluvy o životnom poistení uzavretej s touto spoločnosťou.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Druhá a tretia smernica o životnom poistení boli zrušené a nahradené smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/83/ES z 5. novembra 2002 o životnom poistení (Ú. v. ES L 345, s. 1; Mim. vyd. 06/006, s. 3), ktorá bola neskôr s účinnosťou od 1. novembra 2012 tiež zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 335, s. 1). So zreteľom na dátum, kedy bola uzavretá zmluva o životnom poistení, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, zostávajú pre riešenie sporu relevantné ustanovenia druhej a tretej smernice o životnom poistení.

Druhá smernica o životnom poistení

- 4 Podľa jedenásteho odôvodnenia druhej smernice o životnom poistení „v prípade zmlúv [o životnom poistení] poisťník má mať možnosť odstúpiť od zmluvy v lehote od štrnástich do tridsiatich dní“ [neoficiálny preklad].
- 5 Článok 15 ods. 1 druhej smernice o životnom poistení stanovoval:

„1. Každý členský štát stanoví, že poisťník, ktorý uzatvoril individuálnu zmluvu o životnom poistení, má lehotu od štrnástich do tridsiatich dní od momentu, kedy bol informovaný o tom, že zmluva bola uzatvorená, v rámci ktorej môže odstúpiť od zmluvy.

...

Ostatné právne účinky a podmienky odstúpenia budú stanovené právom rozhodným pre zmluvu..., najmä pokiaľ ide o podrobnosti o informovaní poisťníka, že zmluva bola uzavretá...“ [neoficiálny preklad]

Tretia smernica o životnom poistení

- 6 Odôvodnenie 23 tretej smernice o životnom poistení znelo takto:

„Na vnútornom trhu s poistením spotrebiteľ bude mať širší a variovanější výber zmlúv;... ak má plne profitovať z tejto rozmanitosti a zo zvýšenej konkurencie, musí mať k dispozícii akékoľvek informácie, ktoré sú potrebné, aby si mohol vybrať zmluvu najlepšie sa hodiacu pre jeho potreby;... táto požiadavka na informácie je o to dôležitejšia, keďže trvanie záväzku môže byť veľmi dlhé;... minimálne opatrenia preto musia byť koordinované, aby spotrebiteľ dostal jasné a presné informácie o základných charakteristikách jemu navrhovaných produktov, ako aj informácie o orgánoch, ktorým možno zasielať akékoľvek sťažnosti poisťníkov, poistených osôb alebo oprávnených osôb zo zmluvy...“ [*neoficiálny preklad*]

- 7 Článok 31 ods. 1 až 4 tej istej smernice stanovoval:

„1. Pred uzavretím poistnej zmluvy sa poisťníkovi oznámia aspoň informácie uvedené v prílohe II bode A.

...

4. Podrobné pravidlá na uplatňovanie tohto článku a prílohy II stanoví [dotknutý] členský štát.“ [*neoficiálny preklad*]

- 8 Príloha II uvedenej smernice s názvom „Informácie pre poisťníkov“ stanovovala:

„Nasledujúce informácie, ktoré sa musia oznámiť poisťníkom pred uzatvorením zmluvy (A) alebo počas trvania zmluvy (B), musia byť poskytnuté jasne a presne, písomne, v úradnom jazyku [dotknutého] členského štátu.

...

A. Pred uzatvorením zmluvy

...

a.13 podmienky uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy

...“ [*neoficiálny preklad*]

Smernica 85/577/EHS

- 9 Podľa znenia štvrtého odôvodnenia smernice Rady 85/577/EHS z 20. decembra 1985 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov (Ú. v. ES L 372, s. 31; Mim. vyd. 15/001 s. 262) „je špeciálnou charakteristikou zmlúv uzatváraných mimo prevádzkových priestorov predajcu, že spravidla... [predajca začína] zmluvné vyjednávanie, na ktoré je spotrebiteľ nepripravený, alebo ktoré neočakáva [a] spotrebiteľ je často neschopný porovnať kvalitu a cenu ponuky s inými ponukami...“.
- 10 Piate odôvodnenie tejto smernice uvádza, že „by sa malo spotrebiteľovi umožniť právo zrušiť zmluvu..., aby mu bolo umožnené určiť záväzky vyplývajúce so zmluvy“.

11 Článok 5 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Spotrebiteľ má právo vypovedať vplyvy svojho konania zaslaním upozornenia v dobe nie kratšej ako sedem dní od získania upozornenia spotrebiteľom uvedenom v článku 4 v súlade s postupom popísaným národnými právnymi predpismi. Musí byť postačujúce, aby bolo upozornenie odoslané pred koncom takejto doby.“

Nemecké právo

12 § 5a zákona o poisťných zmluvách (Versicherungsvertragsgesetz, ďalej len „VVG“) bol zrušený s účinnosťou od 1. januára 2008. V znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej, toto ustanovenie znelo:

„1. Ak poisťovateľ neodovzdal poisťníkovi pri podaní návrhu na uzatvorenie zmluvy poisťné podmienky alebo informácie podľa [uplatniteľných] ustanovení, zmluva sa považuje za uzatvorenú na základe poisťky, poisťných podmienok a ďalších spotrebiteľských informácií, ktoré sú relevantné pre obsah zmluvy, ak poisťník nepodá písomne námietku v lehote štrnástich dní od odovzdania podkladov. ...

2. Lehota začína plynúť až vtedy, keď má poisťník k dispozícii kompletnú poisťku a doklady podľa prvého odseku a bol písomne, tlačným písmom, poučený o práve vzniesť námietku, ako aj o začiatku plynutia lehoty a o jej dĺžke.... Odchylné od prvej vety však právo vzniesť námietku zaniká po jednom roku od zaplatenia prvého poisťného.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

13 Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania pán Endress podpísal so spoločnosťou Allianz zmluvu o životnom poistení s účinnosťou od 1. decembra 1998. Všeobecné poisťné podmienky a informácie dostal až súčasne s poisťkou, ktorú mu zaslala spoločnosť Allianz. Allianz teda prijala návrh na uzatvorenie tejto zmluvy s pánom Endressom, avšak ho dostatočne neinformovala o jeho právach, ktoré sú mu zaručené na základe § 5a VVG.

14 Podľa uvedenej zmluvy o životnom poistení pán Endress mal platiť ročné poisťné počas obdobia piatich rokov od decembra 1998 do decembra 2002 a ako protiplnenie mu mala Allianz vyplácať dôchodok od 1. decembra 2011. Dňa 1. júla 2007 pán Endress však spoločnosti Allianz oznámil vypovedanie uvedenej zmluvy s účinnosťou od 1. septembra 2007. V priebehu septembra 2007 mu spoločnosť Allianz vyplatila odkupnú hodnotu z tejto zmluvy o životnom poistení, ktorá bola nižšia ako celková suma poisťného zvýšená o úroky.

15 Listom z 31. marca 2008 pán Endress uplatnil svoje právo „vzniesť námietku“ podľa znenia § 5a VVG. Žiadal spoločnosť Allianz, aby mu vrátila celkovú sumu poisťného zvýšenú o úroky po odpočítaní už vyplatenej odkupnej hodnoty.

16 Prvostupňový súd žalobu pána Endressa na zaplatenie tejto dodatočnej sumy od spoločnosti Allianz zamietol. Odvolanie podané proti tomuto rozhodnutiu prvostupňového súdu bolo tiež zamietnuté.

17 Pán Endress teda podal opravný prostriedok „Revision“ na Bundesgerichtshof. Tento súd sa domnieva, že uvedený opravný prostriedok môže byť úspešný len v tom prípade, ak by si dotknutá osoba zachovala právo vzniesť námietku, bez ohľadu na ustanovenie § 5a ods. 2 štvrtej vety VVG, aj po

uplynutí viac ako jedného roka od zaplatenia prvého poistného. V tejto súvislosti je rozhodujúce, či sa má článok 15 ods. 1 prvá veta druhej smernice o životnom poistení vykladať v tom zmysle, že jej odporuje časové obmedzenie uplatnenia práva na vznesenie námietky.

- 18 Za týchto podmienok vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

„Má sa článok 15 ods. 1 prvý pododsek druhej smernice [o životnom poistení] s ohľadom na článok 31 ods. 1 [tretej smernice o životnom poistení] vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave, akou je § 5a ods. 2 štvrtá veta [VVG v znení uplatniteľnom v čase skutkových okolností vo veci samej], podľa ktorej právo poistníka odstúpiť od zmluvy alebo vzniesť námietku zaniká najneskôr rok po zaplatení prvého poistného, a to aj v prípade, ak poistník nebol o práve odstúpiť od zmluvy alebo vzniesť námietku poučený?“

O prejudiciálnej otázke

- 19 Na úvod je vhodné pripomenúť, že podľa článku 267 ZFEÚ, ktorý vychádza zo zreteľného rozdelenia právomocí medzi vnútroštátne súdy a Súdny dvor, Súdny dvor je oprávnený rozhodovať výlučne o otázkach, ktoré sa týkajú výkladu alebo platnosti ustanovení Unie na základe skutkového stavu opísaného vnútroštátnym súdom (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok zo 14. januára 2010, Stadt Papeburg, C-226/08, Zb. s. I-131, bod 23 a citovanú judikatúru). Na druhej strane výlučne vnútroštátnemu súdu prináleží výklad vnútroštátnej právnej úpravy (pozri najmä rozsudok z 15. januára 2013, Križan a i., C-416/10, bod 58 a citovanú judikatúru).
- 20 Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, Súdny dvor je povinný vychádzať z predpokladu, bez ohľadu na pochybnosti vyjadrené v tejto súvislosti spoločnosťou Allianz v jej písomných pripomienkach, ako aj na pojednávaní, že pán Endress, ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, nebol informovaný o svojom práve odstúpiť od zmluvy alebo prinajmenšom nebol informovaný dostatočne. Navyše Súdny dvor nie je vyzvaný v rámci tejto veci rozhodnúť o otázke, či vnútroštátna právna úprava uvedená § 5a VVG týkajúca sa podmienok uzatvorenia zmluvy o životnom poistení podľa vzoru nazývanom „odovzdanie poistky“, je vo svojej celistvosti v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z druhej a tretej smernice o životnom poistení.
- 21 Predmet prejednávanej veci je tak vymedzený na otázku, či uplatnenie práva na odstúpenie od zmluvy stanoveného v článku 15 ods. 1 druhej smernice o životnom poistení sa môže vnútroštátnou právnou úpravou, aká je vo veci samej, obmedziť na obdobie jedného roka odo dňa zaplatenia prvého poistného poistníkom na základe dotknutej zmluvy o poistení aj v prípade, že uvedený poistník nebol o tomto práve odstúpiť od zmluvy informovaný.
- 22 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci ani druhá, ani tretia smernica o životnom poistení neupravovali prípad, v ktorom poistník nebol informovaný o práve odstúpiť od zmluvy a tým ani dôsledky, aké by mohlo mať takéto neinformovanie na toto právo, článok 15 ods. 1 tretí pododsek druhej smernice o životnom poistení stanovoval, že „podmienky odstúpenia budú stanovené [vnútroštátnym] právom rozhodným pre zmluvu“ [*neoficiálny preklad*].
- 23 Členské štáty boli teda nepochybne oprávnené prijať pravidlá týkajúce sa presných podmienok uplatnenia práva odstúpiť od zmluvy a tieto mohli prirodzene obsahovať určité obmedzenia tohto práva. Prijatím týchto pravidiel boli však členské štáty podľa ustálenej judikatúry povinné dbať o to, aby bol zaručený potrebný účinok druhej a tretej smernice o životnom poistení pri zohľadnení ich cieľa (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 8. apríla 1976, Royer, 48/75, Zb. s. 497, bod 73).

- 24 Pokiaľ ide o cieľ uvedených smerníc, treba pripomenúť, že odôvodnenie 23 tretej smernice o životnom poistení uvádza, že „na vnútornom trhu s poistením spotrebiteľ bude mať širší a variabilnejší výber zmlúv“ [*neoficiálny preklad*]. Podľa tohto odôvodnenia „ak má plne profitovať z tejto rozmanitosti a zo zvýšenej konkurencie, [uvedený spotrebiteľ] musí mať k dispozícii akékoľvek informácie, ktoré sú potrebné, aby si mohol vybrať zmluvu najlepšie sa hodiacu pre jeho potreby“ [*neoficiálny preklad*] (rozsudok z 5. marca 2002, Axa Royale Belge, C-386/00, Zb. s. I-2209, bod 28). Napokon uvedené odôvodnenie spresňuje, že „táto požiadavka na informácie je o to dôležitejšia, keďže trvanie záväzku môže byť veľmi dlhé“ [*neoficiálny preklad*].
- 25 So zreteľom na naplnenie cieľa informovať uvedeného v odôvodnení 23 tretej smernice o životnom poistení článok 31 ods. 1 tejto smernice v spojení s prílohou II bodom a.13 stanovuje, že „aspoň“ „podmienky uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy“ sa musia oznámiť poisťníkovi, a to „pred uzatvorením zmluvy“ [*neoficiálny preklad*]. Z toho teda jasne vyplýva, že cieľom systematiky, ako aj znenia relevantných ustanovení tretej smernice o životnom poistení je zabezpečiť, aby poisťník dostal presné informácie týkajúce sa najmä jeho práva na odstúpenie od zmluvy.
- 26 Preto treba konštatovať, že vnútroštátne ustanovenie, ako je ustanovenie vo veci samej, ktoré stanovilo zánik práva poisťníka na odstúpenie od zmluvy v okamihu, v ktorom ani nebol informovaný o tomto práve, odporuje naplneniu podstatného cieľa sledovaného druhou a treťou smernicou o životnom poistení, a teda ich potrebnému účinku.
- 27 Taký záver nemôže vyvrátiť tvrdenie uvádzané najmä spoločnosťou Allianz, podľa ktorého zásada právnej istoty môže vyžadovať také ustanovenie, aké je vo veci samej. Súdny dvor už totiž v tejto súvislosti rozhodol, že pokiaľ spotrebiteľ nevie o existencii práva na odstúpenie od zmluvy, nie je schopný toto právo uplatniť, a preto dôvody týkajúce sa právnej istoty nemôžu odôvodniť obmedzenie lehoty, počas ktorej je možné vykonať právo na odstúpenie od zmluvy na základe smernice 85/577, keďže implikujú obmedzenie práv, ktoré sú spotrebiteľom výslovne priznané s cieľom chrániť ich pred rizikami spojenými so skutočnosťou, že úverové inštitúcie sa rozhodli uzatvárať zmluvy mimo svojich prevádzkových priestorov (rozsudok z 13. decembra 2001, Heininger, C-481/99, Zb. s. I-9945, body 45 a 47).
- 28 Hoci sa už citovaný rozsudok Heininger vzťahuje na ustanovenia najmä smernice 85/577 týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov a aj keď existujú medzi touto smernicou a druhou a treťou smernicou o životnom poistení významné rozdiely, ako uviedla aj generálna advokátka v bode 43 svojich návrhov, úvahy vyjadrené Súdnym dvorom v už citovanom rozsudku Heininger spomenuté v predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku, je možné preniesť na ustanovenia, o ktoré ide vo veci samej. Riziko pre spotrebiteľa, ktoré je spojené s uzatvorením zmluvy mimo prevádzkových priestorov jeho zmluvnej strany na jednej strane a riziko pre poisťníka pri uzatváraní poisťnej zmluvy bez informovania v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z článku 31 tretej smernice o životnom poistení v spojení s prílohou II tejto smernice na druhej strane, je porovnateľné.
- 29 Pokiaľ ide na jednej strane o smernicu 85/577, vo svojom štvrtom odôvodnení stanovuje, že „spotrebiteľ je často neschopný porovnať kvalitu a cenu ponuky s inými ponukami“ a v piatom odôvodnení sa uvádza, že „by sa malo spotrebiteľovi umožniť právo zrušiť zmluvu..., aby mu bolo umožnené určiť záväzky vyplývajúce so zmluvy“. Na druhej strane, keďže poisťné zmluvy sú finančné produkty právne zložité, ktoré sa podľa poisťovateľa, ktorý ich ponúka, môžu značne líšiť a znamenajú značné finančné záväzky na relatívne veľmi dlhú dobu, poisťník sa nachádza v slabšom postavení v porovnaní s poisťovateľom a jeho postavenie je analogické s postavením, v akom sa nachádza spotrebiteľ v rámci uzatvárania zmluvy mimo prevádzkových priestorov.

- 30 Preto, ako uviedla aj generálna advokátka v bodoch 46 a 47 svojich návrhov, sa poisťovateľ nemôže úspešne odvolávať na dôvody právnej istoty na nápravu situácie, ktorú sám spôsobil svojim vlastným pochybením tým, že nesplnil požiadavku vyplývajúcu z práva Únie oznámiť informácie stanovené v zozname, medzi ktorými sa nachádzajú najmä informácie týkajúce sa práva poistníka odstúpiť od zmluvy (pozri analogicky rozsudok Heininger, už citovaný, bod 47).
- 31 Uvedené úvahy nemôže vyvrátiť ani skutočnosť uvádzaná najmä spoločnosťou Allianz, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora právo na odstúpenie od zmluvy zakotvené v článku 5 ods. 1 smernice 85/577 môže aj v prípade, že spotrebiteľovi bola poskytnutá chybná informácia týkajúca sa podmienok tohto práva, zaniknúť (pozri rozsudok z 10. apríla 2008, Hamilton, C-41/206, Zb. s. I-2383, bod 49). Tento rozsudok sa totiž týka súladu vnútroštátneho ustanovenia, ktoré stanovovalo takýto zánik práva jeden mesiac od úplného poskytnutia plnení vyplývajúcich zo zmluvy oboma zmluvnými stranami, s uvedenou smernicou. V tejto veci však nejde o také ustanovenie, keďže dotknutý vnútroštátny zákonodarca neprijal také ustanovenie, pokiaľ ide o zmluvy o životnom poistení.
- 32 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy je na položenú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 15 ods. 1 druhej smernice o životnom poistení v spojení s článkom 31 tretej smernice o životnom poistení sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje také vnútroštátne ustanovenie, akým je ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré priznáva poistníkovi právo na odstúpenie od zmluvy najviac jeden rok od zaplatenia prvého poistného v prípade, že poistník nebol o svojom práve na odstúpenie od zmluvy informovaný.

O časových účinkoch tohto rozsudku

- 33 Vo svojich pripomienkach Allianz navrhla, aby Súdny dvor v prípade, že určí, že druhá a tretia smernica o životnom poistení predstavujú prekážku vnútroštátnej právnej úprave, akou je úprava vo veci samej, obmedzil časové účinky svojho rozsudku.
- 34 Na podporu tohto návrhu Allianz uviedla, že tento rozsudok by sa mohol dotknúť viac ako 108 miliónov poistných zmlúv uzatvorených v rokoch 1995 až 2007 a že na základe týchto zmlúv zaplatené poistné predstavuje sumu vo výške okolo 400 miliárd eur. Samotná Allianz uzatvorila približne 9 miliónov zmlúv tohto typu v danom období a získala sumu poistného vo výške okolo 62 miliárd eur.
- 35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, po prvé, že výklad ustanovenia práva Únie, ktorý uskutoční Súdny dvor, sa obmedzuje na objasnenie a spresnenie významu a dosahu tohto ustanovenia tak, ako by sa malo chápať a uplatňovať od okamihu, keď nadobudlo účinnosť (pozri rozsudok Heininger, už citovaný, bod 51 a citovanú judikatúru).
- 36 Po druhé, podľa ustálenej judikatúry obmedzenie časových účinkov rozsudku predstavuje výnimočné opatrenie, ktoré predpokladá existenciu rizika vážnych ekonomických dôsledkov, predovšetkým vzhľadom na veľký počet právnych vzťahov, ktoré vznikli v dobrej viere na základe právnej úpravy, ktorá sa oprávnenne považovala za platnú, a keď sa ukáže, že jednotlivci a vnútroštátne orgány boli podnietení k správaniu, ktoré nie je v súlade s právom Únie, z dôvodu vážnej a objektívnej neistoty týkajúcej sa dosahu ustanovení práva Únie, ku ktorej prípadne prispelo i správanie iných členských štátov alebo Európskej komisie (pozri najmä rozsudok z 13. decembra 2012, Forposta a ABC Direct Contact, C-465/11, bod 45 a citovanú judikatúru).
- 37 Pokiaľ ide v prejednávanej veci o skutočnosti, ktoré môžu odôvodniť obmedzenie časových účinkov rozsudku Súdneho dvora, treba konštatovať, že Allianz, ktorá v tejto súvislosti nepredložila nijaké dôkazy, sa obmedzila na uvedenie vysokého počtu poistných zmlúv, ktoré boli uzatvorené podľa vzoru nazývanom „odovzdanie poistky“ a na základe ktorého celkovo zaplatené poistné predstavuje veľmi vysokú sumu. Allianz však neposkytla údaje týkajúce sa v tejto veci jediného relevantného počtu

poistných zmlúv, pri ktorých poisník nebol informovaný o svojom práve odstúpiť od zmluvy, a ani nevyčíslila hospodárske riziko pre spoločnosť Allianz spojené s možnosťou dotknutých poisníkov odstúpiť od zmluvy. Za týchto podmienok nebolo preukázané riziko závažného hospodárskeho dopadu.

- 38 Ďalej pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa existencie „vážnej a objektívnej neistoty“ v súvislosti s dosahom ustanovení práva Únie, treba konštatovať, že ustanovenia tretej smernice o životnom poistení, ako vyplýva z bodov 22 až 31 tohto rozsudku, je nepochybné, že podstatným cieľom tejto smernice bolo umožniť poisníkovi odstúpiť od zmluvy o životnom poistení, ak sa domnieval, že táto zmluva nezodpovedá najlepšie jeho potrebám, a to s úplnou znalosťou veci.
- 39 Vnútroštátne ustanovenie, akým je ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré upravuje uplatnenie práva priznaného poisníkovi na odstúpenie od zmluvy v lehote jedného roku od zaplataenia prvého poistného, aj keď poisník nebol informovaný v súlade s článkom 31 tretej smernice o životnom poistení, je jasne v rozpore s týmto cieľom. Existenciu „vážnej a objektívnej neistoty“, pokiaľ ide o dosah predmetných ustanovení Únie, preto nemožno uznať.
- 40 V dôsledku toho nie je potrebné obmedziť časové účinky tohto rozsudku.

O trovách

- 41 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 15 ods. 1 druhej smernice Rady 90/619/EHS z 8. novembra 1990 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa životného poistenia, ktorou sa stanovujú opatrenia na uľahčenie účinného výkonu slobodného poskytovania služieb a ktorou sa mení a dopĺňa smernica 79/267/EHS [neoficiálny preklad], zmenenej a doplnenej smernicou Rady 92/96/EHS z 10. novembra 1992, v spojení s článkom 31 ods. 1 poslednej uvedenej smernice sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje také vnútroštátne ustanovenie, akým je ustanovenie dotknuté vo veci samej, ktoré priznáva poisníkovi právo na odstúpenie od zmluvy najviac jeden rok od zaplataenia prvého poistného v prípade, že poisník nebol o svojom práve na odstúpenie od zmluvy informovaný.

Podpisy